

BREDA, BREDA EN NOG EENS BREDA: OP BEZOEK BIJ EDDY MAANDERS

Het Stedelijk Museum Breda kent iedere Bredanaar. Daar is zeker niet de enige verzameling te vinden van voorwerpen die met Breda en zijn cultuur te maken hebben. Ook particulieren hebben collecties die de moeite waard zijn. In een vorige Nieuwsbrief waren we op bezoek bij Hans Claessen, die ons liet kennismaken met zijn verzameling ansichtkaarten. In deze Nieuwsbrief werpen we een blik op een andere unieke collectie van een van onze leden.



“Het verzamelen van alles wat met Breda te maken heeft, is begonnen in de vijfde klas van de lagere school,” vertelt Eddy Maanders. Hij heeft me hartelijk ontvangen in zijn bescheiden woning, die een allesbehalve bescheiden collectie huisvest. We drinken een kop koffie voordat hij me meeneemt naar de schatkamers. “Van de onderwijzer moest ieder kind iets over Breda meebrengen. Dat werd in een schrift geplakt. Ik heb toen een mooie sepia ansichtkaart meegenomen met een afbeelding van de Baronielaan. Het echte verzamelen is pas later begonnen, zo’n 35 jaar geleden en gaat nog steeds door.”

Wat verzamel je precies?

“Eigenlijk alles wat met de stad Breda te maken heeft, zonder de dorpen er omheen. Het moet wel hier binnen in huis passen, hoewel ik ook een groot kruis in de tuin heb staan. Dat heb ik kunnen kopen toen de Christus Koning Kerk werd gesloopt. Niet alles is zo groot. Affiches verzamel ik ook, maar die liggen wegens ruimtegebrek bij mijn zwager. De laatste aanwinst is een horloge, dat ik voor vaderdag heb gekregen. Op de wijzerplaat staan de 3 kruisjes van het wapen van Breda, achterop een inscriptie met de verwijzing naar Breda. Het mooiste vind ik voorwerpen waar een verhaal achter zit.”

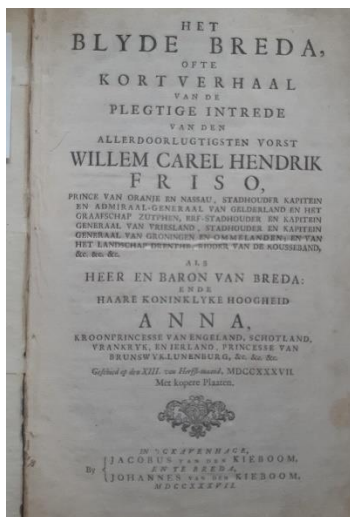
Hoe kom je aan je spulletjes?

“Ik ga naar rommelmarken en beurzen, ook de wekelijkse markt in het centrum. Naar koopjes ben ik altijd op zoek. Een enkele keer koop ik iets duurs. Zo heb ik een mooi boek uit de 17^e eeuw, met prachtige gravures, onder andere van de Grote Kerk, waar ik wel een behoorlijk bedrag voor heb moeten neertellen. Soms ik krijg ook dingen.”

Wat is je pronkstuk?

“Lastig om iets te noemen. Ik ben gehecht aan het vaandel van de Kindervereniging, omdat dat er een band is met mijn familie, via vader en oom. Ook een oud boek is voor mij bijzonder, met prachtige afbeeldingen. Ik heb jarenlang een vitrine gehad bij de VVV, waarin ik mooie en interessante voorwerpen kon laten zien, meestal aan de actualiteit gekoppeld, bijvoorbeeld rond het Jazz Festival. Mensen vroeg dan weleens of die te koop waren. Ik verkoop eigenlijk niets, zeker niet als ik het gekregen heb, dubbel wil ik wel ruilen. Jammer dat de VVV er niet meer is. Met de Grote Kerk, waarvan ik natuurlijk vriend ben, hadden mijn vrouw en ik een speciale relatie, ik kon er bij gelegenheid ook delen van mijn verzameling laten zien. De Grote Kerk voelde voor ons als tweede huis. Een van mijn kleinkinderen noemde de kerk papa's kerk. In de collectie is die kerk dan ook prominent aanwezig.”





En dan naar boven. Eddy's domein bevindt zich in een kamer op de eerste verdieping en op de zolder. Daar weet je niet waar je kijken moet: de ruimtes staan vol met een ongelooflijke hoeveelheid voorwerpen. Het is een ordelijke verzameling met van alles en nog wat. Het is onbegonnen werk om daarvan een complete beschrijving te geven. Ik onderneem een poging om daarvan toch enige indruk te geven: lepeltjes, keurig opgehangen in lepelrekjes, met gebouwen en andere memorabilia ("vreemd genoeg is er geen lepeltje met het Spanjaardsgat", merkt Eddy daarbij op), de jaarboeken van De Oranjeboom (hij is natuurlijk lid van alle erfgoedverenigingen), sleutelhangers, carnavalsinsignes en carnavalskleding (op klerhangertjes van gerenommeerde kledingwinkels), spellen en spelletjes (ook Breda heeft een eigen versie van Monopoly), plastic cafémunten, boeken van Bredase schrijvers en schrijfsters. Ieder laatje bevat weer een nieuwe verzameling – aanstekers, portemonnetjes, sleutelhangers –, achter ieder deurtje komt een verrassing tevoorschijn. De publicaties van De Gouden Cirkel ontbreken niet, evenmin als de cadeautjes die De Gouden Cirkel haar leden gaf bij het 20- en 25-jarig jubileum: twee gouden doosjes, met de bonbons. Nee, Eddy eet die niet op, evenmin als hij de inhoud nuttigt van de vele flessen en blikjes met Bredaas bier en sterke drank. "Ik verzamel geen verpakkingen". Veel verzamelingetjes zijn keurig geordend in mappen, zoals speldjes. "Ken je die van Lodolientje nog, of

van de Hero?" De collectie van Eddy kent nauwelijks grenzen, als het maar iets met de stad Breda te maken heeft.

Ontbreekt er nog iets, is er iets speciaals waar je naar op zoek bent?

"Ik heb veel voorwerpen die met de industriële geschiedenis van de stad te maken hebben. Natuurlijk Etna, de Kwatta, de Hero. Een van die bedrijven was de Eerste Nederlandsche Fabriek van Weegwerktuigen Jan Molenschot en Zoon BV. Die hebben een mooie kleine winkelweegschaal gemaakt. Als ik die op de kop zou kunnen tikken ..."

Een bezoek aan Eddy en zijn verzameling betekent nostalgie, weer even terug naar hoe het in Breda was. Dan hebben we het niet over de grote geschiedenis, daarvoor ga je naar het Stedelijk Museum, maar over het kleine, meer alledaagse, dat voor velen van ons o zo bekend zal voorkomen. Maanders houdt deze verzameling niet voor zichzelf, je bent op afspraak van harte welkom om die zelf te bewonderen. Mocht je iets kwijt willen ter aanvulling hiervan, neem dan contact op:

jopie.eddy@casema.nl